

Asociația Culturală ECUMEST

Raport de activitate

pe anul 2002

Introducere

Misiunea Asociației

Asociația Culturală ECUMEST își propune să încurajeze autonomia managerială, responsabilitatea în dezvoltarea și implementarea politicilor culturale și medierea actului de cultură, angajarea unei reflecții continue legate de opțiunile și deciziile instanțelor politice în cultură, difuzarea cât mai largă a experienței culturale europene și a valorilor care definesc această experiență.

Obiectivul pe termen lung al Asociației ECUMEST îl reprezintă înființarea unui centru regional în estul Europei, de analiză și expertiză în domeniul politicilor culturale și inițierea de programe pilot adresate artiștilor din regiune, adaptate nevoilor lor de dialog și mobilitate la nivel european.

Cui ne adresăm?

Asociația ECUMEST este o organizație interfață, ce urmărește să acompanieze trei tipuri de actori culturali:

- sectorul creativ, și în special tinerii artiști;
- mediatorii, în cadrul cărora revistele culturale reprezintă un grup țintă prioritar;
- decidenții în plan politic și administratorii culturali de la toate nivelurile.

Activitățile derulate în anul 2002

În îndeplinirea obiectivelor propuse, activitatea ECUMEST în anul 2002 s-a concentrat în patru direcții principale:

- **politici culturale**, prin continuarea și dezvoltarea programului *Policies for Culture*, desfășurat în parteneriat cu Fundația Culturală Europeană (Amsterdam) și inițierea programului AR CULT – Agenția Culturală Română;
- **dezvoltare profesională** – prin lansarea unui parteneriat cu Universitatea de Artă din Belgrad pentru înființarea unui masterat în management cultural ; explorarea posibilităților de relansare a unui program de masterat în politici culturale în sud-estul Europei ; continuarea medierii unor contacte cu rețelele culturale europene;
- **susținerea presei culturale**, prin constituirea unui „grup de lucru” (denumit Press Stress Group) împreună cu revistele *Dilema*, *22*, *Observer Cultural* și *Litere, arte, idei* și inițierea, cu sprijinul Fundației Pro Helvetia, a unui program de distribuție de abonamente gratuite la aceste reviste către potențiali lideri de opinie din provincie;
- **sprijinirea mobilității** tinerilor artiști și mediatori culturali.

• Politici culturale

Programul *Policies for Culture*

Lansat în 2000 și derulat în parteneriat de către Fundația Culturală Europeană (Amsterdam) și Asociația Culturală ECUMEST (București), programul regional *Policies for Culture*, orientat către Europa de sud-est, este structurat în jurul relației tripartite dintre societatea civilă, executiv (autoritățile publice) și legislativ (Parlament) în cadrul procesului de elaborare și implementare a politicilor publice în domeniul cultural. Programul se întemeiază pe constatarea că politicile culturale pot avea un impact durabil numai dacă sectorul vizat participă la formularea lor.

În 2002, programul *Policies for Culture* a desfășurat activități în următoarele direcții:

□ *Continuarea acțiunii la nivel local*

Principiile *Policies for Culture* se concretizează la nivel local în primul rând în cadrul **proiectelor de acțiune**. Acestea sînt rezultatul unor inițiative venite din partea unor persoane și organizații din domeniul cultural, inițiate înaintate în urma unor licitații de proiecte organizate de *Policies for Culture*.

Unele proiecte au fost inițiate încă din anul 2001 – *Technological Park Culture* (Sofia, Bulgaria) și *Strategia culturală a județului Timiș* (România) și finalizate în cursul anului 2002. În urma licitațiilor lansate în Croația, Iugoslavia, Bulgaria și Macedonia, noi proiecte de acțiune au fost inițiate în 2002. Coordonatorii locali ai PFC au monitorizat aceste proiecte și au oferit consultanță și sprijin în dezvoltarea lor. Iata lista lor completă:

- Înființarea Agenției Culturale Române, AR CULT, București România, 2002;
- Suplimente în oglindă ale revistelor *Kultura* și 22, dedicate politicilor culturale, Bulgaria și România, 2002;
- Spre o strategie culturală a județului Arad, România, 2002;
- Elaborarea politicilor în parteneriat – Strategia culturală a orașului Zagreb, Croația, 2002;
- CLUBTURE – Forum de politici publice: către o nouă poziție a sectorului cultural independent, non-profit și neinstituțional, Croația, 2002;
- Cooperare și dialog în elaborarea unor politici culturale eficiente: Sombor-Uzice-Kragujevac-Sabac, Serbia, 2002;
- Elaborarea politicilor culturale în Macedonia – Întărirea sectorului cultural independent în Prilep, Macedonia, 2002-2003;
- Technological Park Culture II, Sofia, Bulgaria, 2002-2003.

□ ***Sprrijinirea unor activități de advocacy și lobby***

La baza acestei direcții de acțiune stă ideea de a oferi un sprijin persoanelor sau organizațiilor din domeniul cultural nu doar în cadrul proiectelor de acțiune ci și în cadrul unor inițiative punctuale. Sprijinul *Policies for Culture* constă în expertiză, contacte precum și într-o susținere financiară limitată.

În această direcție se înscrie sprijinul acordat sectorului dansului din România, ale cărui eforturi s-au concretizat în prima întâlnire oficială între reprezentanți ai dansatorilor și coregrafilor și ai autorităților publice centrale. Această primă întâlnire a avut loc în luna iunie 2002, la București, la Palatul Parlamentului și a reprezentat un pas important spre recunoașterea importanței dansului românesc, un sector pînă acum ignorat cu desăvîrșire în politicile publice culturale românești.

Sprijinul acordat persoanelor și organizațiilor active în domeniul cultural în încercările de inițiere și menținere a dialogului cu autoritățile publice va continua și în 2003.

□ ***Dezvoltarea colaborării cu mass-media din sud-estul Europei***

Continuînd o idee conturată încă din 2001 și răspunzînd uneia dintre necesitățile stringente întîmpinate în toate activitățile programului, *Policies for Culture* intenționează să strîngă relațiile cu mass-media și să dezvolte activități specifice în această direcție.

Astfel, în luna mai 2002, *Policies for Culture* a realizat **publicarea unui supliment cu tema "Politici Culturale", apărut „în oglindă” în revista *Kultura* (Bulgaria) și în revista *22* (România)**. Cele două suplimente propun o serie de articole despre politicile culturale în Bulgaria ultimilor 12 ani, precum și o prezentare a proiectelor desfășurate în cadrul *Policies for Culture* în România și Bulgaria.

La sfîrșitul anului 2002, într-un demers de lărgire a parteneriatului cu mass-media din regiune, am inițiat o **colaborare cu o serie de unsprezece publicații (cotidiane și reviste culturale) din țările din sud-estul Europei** în care programul este prezent sau intenționează să se lanseze. Scopul acestei colaborări este de a aduce subiectul politicilor culturale în atenția unui public mai larg în toate aceste țări și, în același timp, de a dezvolta relații de colaborare cu reprezentanți cheie ai mass-media din țările sud-est europene. Toate aceste publicații (*Kultura* și *Kapital* – Bulgaria, *Danas* – Serbia, *Margina* – Macedonia, *Zarez* – Croatia, *Perpjekja* – Albania, *Contrafort* – Republica Moldova, *Observator Cultural*, *LAI* și *Cotidianul* – România) vor publica la începutul anului 2003 dosare pe tema politicilor culturale, incluzînd o selecție proprie de articole dintre cele publicate în cadrul programului *Policies for Culture*.

□ ***Publicații***

Anul 2002 a marcat trecerea publicației trimestriale a programului de la statutul de *newsletter* (buletin informativ) la cel de *Jurnal*. Această transformare implică un plus de consistență, de profunzime în abordarea temelor, însoțite de diversificarea subiectelor tratate. Temele abordate în 2002 în cadrul celor patru apariții ale Jurnalului au fost: „*Policies for Culture* – o

nouă etapă”, „Focus: politici culturale în Croația”, „Descentralizarea culturală” și „*Advocacy* pentru cultură în sud-estul Europei”.

Pe lângă *Jurnal*, *Policies for Culture* a inițiat în 2002 editarea unui *Info Bulletin*, un serviciu online de informare în domeniul politicilor culturale menit să ofere informații despre conferințe, oportunități de finanțare, inițiative de cercetare, alte informații utile din domeniul politicilor culturale. Buletinul informativ a avut în 2002 două ediții.

Tot la capitolul publicații, includem inițierea unor **studii de caz** pe marginea proiectelor de acțiune desfășurate în cadrul programului, în seria de publicații *The Force of Example*. În noiembrie 2002 a fost publicat studiul de caz asupra construcției strategiei culturale a orașului Plovdiv (Bulgaria), urmînd ca în primăvara anului 2003, să apară cea de-a doua publicație din această serie, un studiu comparativ al strategiilor culturale ale județelor Timiș și Arad.

□ *Cercetare în domeniul politicilor culturale*

În primii doi ani de activitate, *Policies for Culture* a pus un accent puternic pe latura practică și această abordare a continuat și în 2002. Totuși, am considerat la fel de necesară completarea acțiunii în planul practic cu o componentă de analiză și reflecție academică, în plan teoretic. În acest scop, *Policies for Culture* a solicitat la sfîrșitul anului 2002 un număr de șase lucrări metodologice din partea unor specialiști recunoscuți în domeniul politicilor culturale din țările Europei de sud-est. Aceste lucrări, concepute pe principiul analizei comparative, pan-europene, a temelor legate de politici culturale, vor sta la baza activităților *Policies for Culture* din 2003 în domeniul educației și cercetării.

□ *Alte activități de dezvoltare a programului*

Anul 2002 a demarat prin organizarea a trei **întîlniri ale Grupurilor Consultative naționale** ale programului *Policies for Culture*:

- în România și Bulgaria, menite a evalua dezvoltarea programului și modul de acțiune în viitor;
- în Serbia, în vederea lansării programului în această țară prin licitația de proiecte de acțiune (ce a fost ulterior lansată în cursul lunii martie).

Între 8 și 9 mai, *Policies for Culture* a organizat la București **întîlnirea Grupului Consultativ Regional al programului**. Întîlnirea a avut ca scop discutarea și formularea direcțiilor de dezvoltare viitoare și a acțiunilor concrete de dezvoltare a programului la nivel regional. La această întîlnire au participat reprezentanți ai celor trei niveluri vizate în cadrul programului (parlamentari, înalți reprezentanți din Ministerul Culturii, reprezentanți ai sectorului cultural) din Grupurile Consultative ale programului din țările participante (Bulgaria, Croația, Macedonia, Muntenegru, România și Serbia), precum și observatori străini din organizații ce sprijină activitățile culturale și dezvoltarea societății civile.

În cursul anului 2002, activitățile *Policies for Culture* au beneficiat de finanțări din partea Fundației Culturale Europene și a Ambasadei Regale a Olandei la București.

ARCult – Agenția Culturală Română este un program lansat în 2002 de către Asociația Culturală ECUMEST, ca un proiect de acțiune în cadrul programului *Policies for Culture*, primind ulterior sprijinul *Arts & Culture Network Programme* al Institutului pentru o Societate Deschisă de la Budapesta. Programul urmărește să asigure sectorului cultural din România asistență specializată (informare, consultanță, cercetare) în domeniul politicilor și legislației culturale, să faciliteze comunicarea și cooperarea în interiorul sectorului cultural și să contribuie la o îmbunătățire a cadrului în care sectorul funcționează.

Dezvoltarea Agenției Culturale Române (ARCult) ca un centru de resurse de politici culturale care să stimuleze schimbări structurale pe termen lung în domeniul politicilor culturale din România dar și din regiune s-a materializat prin trei activități principale, derulate în paralel (și complementar):

- **Informare a sectorului cultural:** Această informare s-a realizat prin distribuirea **mesajelor electronice informative INFO ARCult** unei liste de distribuție importante (și în creștere) din întreaga țară, adresate în primul rând operatorilor culturali, dar cuprinzând reprezentanți ai tuturor categoriilor de actori culturali. Acest serviciu de informare va fi dezvoltat în continuare pentru a transmite informații utile dar și pentru a analiza diverse evoluții în domeniul politicilor culturale.
- **Analiza și influențarea politicilor culturale** prin realizarea unei **cercetări aplicate**, elaborarea de **recomandări de politică** publică și dezbateră acestora în vederea îmbunătățirii situației. Primul studiu în cadrul ARCult, în prezent în curs de realizare, vizează "Accesul ONG-urilor culturale la fonduri publice în România". Studiul, care se află în pregătire, va constitui punctul de plecare al unei viitoare mese rotunde consacrate subiectului, ce va pune împreună reprezentanți ai celor trei sectoare esențiale în adoptarea politicilor publice: executivul, legislativul și sectorul cultural.
- **Baza de date online a legislației culturale din România:** Venind în întâmpinarea necesității de informare în domeniul legislației care afectează, direct sau indirect, domeniul cultural, ARCult a inițiat construirea unei baze de date online și redactarea unor ghiduri juridice pe diverse domenii de interes (bază de date online cu consultare gratuită; ghiduri disponibile și în limba engleză pentru o utilizare regională). Atât baza de date cât și ghidurile juridice au fost concepute și elaborate în a doua jumătate a anului 2002 urmînd a fi disponibile începînd cu anul 2003 la adresa www.ecumest.ro/lege.php.

- **Dezvoltare profesională**
în domeniile managementului cultural și politicilor culturale

După încetarea, în 2001, a activității Masteratului în management cultural de la Dijon (*Mastère Spécialisé Européen en Management des Entreprises Culturelles*), ECUMEST s-a reorientat către noi modalități de implicare în domeniul dezvoltării profesionale, în încercarea de a-și pune în valoare experiența acumulată și vasta rețea de contacte. Astfel, a fost inițiat un parteneriat cu Universitatea de Arte din Belgrad pentru înființarea, în cooperare cu UNESCO, a Masteratului de Studii în interculturalism, management artistic și mediere în Balcani, un program postuniversitar adresat în special absolvenților de studii universitare din regiunea Balcanilor.

De asemenea, ECUMEST a explorat, împreună cu Institutul de Studii Politice din Lyon, posibilitatea înființării unui program postuniversitar de management cultural și politici culturale, localizat în România dar având relevanță regională (sud-est europeană), ale cărei dimensiuni se vor contura în 2003 și care va fi lansat cel mai probabil în toamna anului 2004.

Nu în ultimul rând, Asociația ECUMEST a continuat activitatea de mediere a unor contacte cu rețelele culturale europene și formatarea unor proiecte de cooperare internațională la cererea diverselor organizații românești care nu posedă un carnet de adrese internațional în diversele domenii artistice sau sectoare culturale.

- **Susținerea presei culturale**

Plecînd de la numeroasele probleme comune cu care se confruntă publicațiile culturale din România și care pun în pericol însăși existența lor, Asociația Culturală ECUMEST a avut, în 2002, inițiativa creării unui Grup de Lucru (denumit **Press Stress Group**) ce își propune identificarea clară a acestor probleme și găsirea unor soluții viabile pentru sprijinirea și dezvoltarea presei culturale. În cadrul acestui grup, Asociației Ecumest i s-au alăturat pînă în prezent revistele *Dilema*, *22*, *Observator Cultural* și *LA&I (Litere, arte, idei)*.

La sfîrșitul anului 2002, Press Stress Group a inițiat, cu sprijinul Fundației Pro Helvetia/Swiss Agency for Development and Cooperation, un proiect de distribuție de abonamente gratuite la cele patru reviste către potențiali lideri de opinie din provincie. Proiectul are ca scop facilitarea accesului la informația și dezbateră pe teme culturale, în special pentru persoanele din zonele unde presa culturală ajunge mai greu sau deloc. Prin stimularea cititorilor, proiectul reprezintă un sprijin indirect, pe termen lung, pentru publicații.

Acest proiect va deveni operațional din luna martie 2003.

O altă inițiativă a fost reprezentată de explorarea și inițierea unei **colaborări între platforma PSG și Institutul Goethe** în vederea realizării în anul 2003 a unei întâlniri de lucru adresată publicațiilor culturale din regiunea vizată de Pactul de Stabilitate. Detaliile acestei colaborări vor fi stabilite în 2003.

• Promovarea mobilității tinerilor artiști și manageri culturali

Această inițiativă reprezintă o nouă direcție de acțiune a asociației, lansată în 2002 pentru a răspunde nevoii tot mai stringente de mobilitate a tinerilor creatori, manageri și mediatori culturali.

Pe termen mediu, Asociația ECUMEST are în vedere constituirea unui fond de mobilitate care să ofere tinerilor creatori, manageri și mediatori culturali posibilitatea unei confruntări, sub forma unor călătorii de studiu, cu tendințele artistice și cu ideile aflate în dezbateră în țările din Europa Occidentală și nu numai.

Pînă la lansarea fondului de mobilitate, anticipată pentru 2003, Asociația ECUMEST a inițiat și derulat două proiecte pilot în domeniul promovării mobilității:

- **Facilitarea participării a 12 tineri artiști, manageri și jurnaliști culturali din România, Bulgaria și Iugoslavia la seminarul "Politici și drepturi culturale" de la Fribourg (28 martie-2 aprilie 2002)**

12 tineri artiști, manageri și jurnaliști culturali din România, Bulgaria și Iugoslavia au participat la seminarul "Politici și drepturi culturale" de la Fribourg, în cadrul unui proiect inițiat de Asociația ECUMEST și Institutul Interdisciplinar de Etică și Drepturile Omului din Fribourg și realizat cu sprijinul PRO HELVETIA Réseaux Est - Ouest.

Pe lângă promovarea mobilității, proiectul este menit a răspunde obiectivelor Asociației ECUMEST de lansare a unor inițiative care să ducă la o dezvoltare și profesionalizare a sectorului cultural, urmărind, totodată, introducerea unor noi tematici de cercetare și acțiune prezente în dezbateră la nivel european. În cazul de față - tematica drepturilor culturale, foarte puțin dezbătută în țările Europei Occidentale și aproape deloc conștientizată în țările Europei centrale și orientale.

În urma seminarului, sub titulatura „Cine are nevoie de drepturi culturale” revista *Dilema* a grupat o serie de articole și interviuri realizate despre și/sau cu ocazia acestui seminar, precum și de participanți la acest seminar.

- **Susținerea unei vizite profesionale a patru tineri actori români, câștigători ai Galei Tînărului Actor (Mangalia 2001), la Festivalul de la Avignon în perioada 19-27 iulie 2002**

În cadrul acestui proiect, cei doi câștigători ai Galei Tînărului Actor de la Mangalia din 2001, Clara FLORES și Marius RIZEA, precum și cei doi ocupanți ai locurilor secunde, Ada SIMIONICĂ și Mihai ARSENE, au avut ocazia să asiste la unele dintre cele mai interesante spectacole prezentate în cadrul festivalului, să ia parte la seminarii și discuții, să întâlnească artiști din străinătate și să descopere noi forme de teatru contemporan.

Acest proiect reprezintă o primă colaborare cu Festivalul de la Avignon în vederea lansării Fondului de mobilitate și creativitate.

Proiectul a fost inițiat și derulat de Asociația Culturală ECUMEST în parteneriat cu *Festivalul de la Avignon* și cu sprijinul *Eurolines România*.

În urma acestui proiect, revista *Observator Cultural* a publicat un amplu articol intitulat „Avignon – un festival-spectacol”, realizat pe baza discuțiilor cu doi dintre tinerii actori participanți.

□ **Participarea la dezvoltarea rețelei Balkan Express**

Trebuie de asemenea menționat faptul că, în luna decembrie 2002 Asociația a fost reprezentată la o întâlnire pentru dezvoltarea rețelei Balkan Express, al cărei scop este de a promova schimbul de informații, comunicarea și mobilitatea profesioniștilor din domeniul artelor spectacolului din zona Balcanilor. ECUMEST și-a asumat rolul de punct de contact al rețelei în România.

● **Activități de dezvoltare ale asociației în 2002**

Extinderea activităților a impus cooptarea a doi noi angajați în echipa ECUMEST, inițial ca asistenți de proiect part-time, în perioada martie-mai 2002; din iunie 2002, Dan Ghiță lucrează full-time, actualmente în calitate de coordonator de programe.

Corespunzător cu această extindere a activității și cu lărgirea echipei, din aprilie 2002, Asociația ECUMEST dispune de un nou birou, în clădirea ARCUB.

Dezvoltarea activității ECUMEST se reflectă și în pagina web a Asociației - www.ecumest.ro, accesibilă din aprilie 2002 și dispunând de două versiuni, în limbile română și engleză.

Biroul Director și echipa ECUMEST, 2002

Biroul Director

Corina ȘUTEU, președinte
Aura CORBEANU, director executiv
Oana RADU, director programe

Echipa

Dan GHIȚĂ, coordonator proiecte (din martie 2002)
Silvana GLIGA, asistent proiecte (martie – mai 2002)
Tsveta ANDREEVA, coordonator local al programului *Policies for Culture* în Bulgaria și Macedonia (Sofia)
Ela AGOTIC, coordonator local al programului *Policies for Culture* în Croația (Zagreb)
Carmen MARINESCU, contabil (până în martie 2002)
Elena IACOB, contabil (din aprilie 2002)

În cadrul diverselor proiecte și activități punctuale, Asociația ECUMEST a lucrat de asemenea cu o varietate de colaboratori din regiunea Europei de sud-est (colaborarea constând în principal în furnizarea de informații, expertiză, organizare și logistică)

Membrii Asociației la data de 31 decembrie 2002

Mario D'ANGELO
Dan BARTHA - LAZAR
Dragos BUHAGIAR
Eugen COJOCARIU
Claudia CONSTANTINESCU
Aura CORBEANU
Carmen CROITORU
Alexandru DABIJA
Nicoleta DASCĂLU
Mercedes GIOVINAZZO
Mihai IANCU
Georgeta Maria IUGA
Virgiliu MĂRGINEANU
Andrei MIHĂILĂ
Florin MIHĂILESCU
Delia MUCICĂ
Corina RĂCEANU
Corina ȘUTEU
Iulian VRABETE

Asociația Culturală ECUMEST
Str. Batiștei nr. 14
701314 București, România
Tel/fax: +40-21-21 22 100
E-mail: ecumest@pcnet.ro
Website: www.ecumest.ro